

Místní národní výbor Svobodka

(1838) 1945-1960

Inventář

EL NAD č.: 98
AP č.: 447

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archivního fondu.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu.....	7
III. Archivní charakteristika archivního fondu.....	8
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu.....	10
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky.....	10
Seznam použitých pramenů a literatury.....	11

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk.....	12
Příloha č. 2: Předsedové MSK a MNV ve Svobodce v letech 1946-1960.....	13
Inventární seznam.....	14

Úvod

I. Vývoj původce archivního fondu

Původcem archivního fondu je Místní správní komise Frauenreith, Místní národní výbor Frauenreith a Místní národní výbor Svobodka vyvíjející svou činnost od 31. ledna 1946 do 30. června 1960. Obec náležela v letech 1945-1949 do politického okresu Tachov. Původní název obce Svobodka byl Frauenreith a užíval se i po válce až do roku 1948. Teprve vyhláškou ministerstva vnitra č. 22/1949 Sb., o změnách úředních názvů míst v roce 1948, byl pro obec stanoven český úřední název Svobodka.

Národní výbory byly zřízeny po druhé světové válce jako správní orgány obcí a vyšších územně správních celků. Nahradily tak od roku 1850 fungující obecní úřady, resp. úřady vyšších územně správních celků. Právní základ jejich existence byl položen ústavním dekretem presidenta republiky ze dne 4. prosince 1944 o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění, na něž navazovalo vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů. Poté následovaly stovky dalších norem, které určovaly podmínky a pravidla pro fungování národních výborů, jejich složek, zřizovaných organizací atd. Éra národních výborů byla uzavřena v roce 1990, kdy došlo ke znovuoobnovení obecních úřadů, resp. zřízení dalších úřadů pro správu vyšších územně správních celků.

Shora uvedené vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, částečně pozměněné vládním nařízením č. 44/1945 Sb., o rozsahu působnosti národních výborů, určovalo, že se v každé obci měl ustavit místní národní výbor. Vnitřní složení, pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určovala Směrnice ministerstva vnitra č. 6 ze dne 19. května 1945 uveřejněná v Úředním listu republiky Československé a navazující Prozatímní organizační řád místních národních výborů z roku 1947. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti, komise) a úřad národního výboru.

Národní výbory byly definovány jako orgány zastupitelské a orgány veřejné správy, které v obvodu své působnosti spravují všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem. Ve věcech státní správy byly národní výbory podřízeny vládě a zároveň byla uplatněna podřízenost národního výboru nižšího stupně národnímu výboru vyššího stupně. Stanovení vnitřní organizace a způsobu, jakým mají národní výbory vykonávat svou působnost, byly v pravomoci ministra vnitra. Dnem ustavení místního národního výboru zaniklo obecní zastupitelstvo, obecní úřad se stal úřadem místního národního výboru a prováděl veškerá jeho rozhodnutí a opatření.

Pro dočasnou správu obcí, v nichž pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého, tj. zejména v pohraničí, nemohl být ustaven místní národní výbor, byly podle § 6 vládního nařízení č. 4 ze dne 5. května 1945 jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly mít 3 až 6 jmenovaných členů, rovněž předseda místní správní komise byl jmenován, nikoliv volen.

V obci Svobodka (Frauenreith) dle situační zprávy ze dne 15. října 1945 bydlelo 335 Němců a pouze 9 Čechů. Proto nebylo možné jmenovat MSK a pro správu obce byl jmenován dne 8. října 1945 Okresní správní komisí v Tachově Josef Procházka (zatímní

zmocněnec pro dozor nad výkonem obecní agendy v obcích Svobodka (Frauenreith) a Výšina (Ringelberg). Dle hlášení Josefa Procházky byl v té době v řízení obecních záležitostí úplně nepořádek.

Na zřízení Místní správní komise ve Svobodce (Frauenreithu) se čeští osídlenci usnesli dne 22. ledna 1946. Za předsedu byl navržen Václav Kobrdle, místopředsedu Josef Dvořák a členy Josef Sibal, Václav Chochola, Václav Janoud, Karel Heřmánek. Tento návrh předložil Josef Procházka Okresní správní komisi v Tachově ke schválení a dne 31. ledna 1946 došlo ke jmenování navržené MSK. Ke změnám ve složení MSK došlo již 7. března 1946, kdy byl odvolán člen MSK Václava Chochola a z funkce předseda Václav Kobrdle. Bývalý předseda byl následně jmenován místopředsedou MSK. Novým členem MSK a předsedou se stal Jaromír Suchánek. MSK ve Svobodce (Frauenreithu) žádala už na jaře 1946 o přejmenování obce. Navrhovala nové české názvy jako např. Košetice, Ledec, Chlum, Buřnice nebo Zálesí, avšak k přejmenování obce došlo až v roce 1948 (viz výše). Situace v obci byla neuspokojivá, neboť dne 23. května 1946 odstoupil z funkce předseda Jaromír Suchánek (údajně z nedostatku volného času) a za spoluúčasti zástupců politických stran v obci došlo k utvoření nové místní správní komise ve složení: Josef Dvořák (předseda), Josef Peřka (místopředseda), Josef Krajíček (zemědělský referent), Karel Čížinský (vyživovací a zásobovací referent), Václav Janoud (finanční referent) a Jan Vadlejch (bytový a zajišťovací referent). OSK v Tachově zřejmě tuto navrženou MSK již nejmenovala, neboť po volbách do ÚNS došlo v obci k ustavení MNV na místo dosavadní MSK.

Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění podle § 1 a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění, ze dne 27. května 1946. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise nejdéle do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, přeměněna na místní národní výbor. Ve Svobodce (Frauenreithu) se voleb zúčastnilo 53 oprávněných voličů, takže v obci mohl být ustanoven místní národní výbor.

Na podkladě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění došlo k přeměně MSK na MNV ve Svobodce (Frauenreithu). Ustavení MNV proběhlo dne 27. června 1946. Do MNV bylo navrženo a zvoleno 12 členů: Josef Dvořák (předseda), Josef Peřka (místopředseda), Ludvík Biňovec (zemědělský referent), Karel Čížinský (zásobovací referent), Václav Chochola (bytový referent), Josef Krajíček (pokladník), Václav Janoud, Karel Heřmánek, Jan Vadlejch, Václav Kobrdle, Tomáš Roubal, Josef Veselý. Již v roce 1948 byla v obci provedena nadřízenými orgány revize účetní a pokladní agendy, při které byla zjištěna mnohá porušení tehdy platných předpisů a nařízení (nebyly vedeny hlavní knihy, inventární knihy, aj.). Nejen na základě těchto zjištěných nedostatků se situace v obci vyhroutil, MAV NF a OAV NF navrhl odvolání tří členů MNV včetně předsedy a povolání nových členů. Situace byla natolik chaotická, že ONV nejprve navržené odvolal, nové jmenoval, poté na návrh MAV NF zase tento svůj výměr „musel“ zrušit a vše vrátit do původního stavu.

Až do vydání ústavního zákona č. 150/1948 Sb., z 9. května 1948, jímž byla schválena ústava Československé republiky, měly dosavadní právní normy týkající se národních výborů prozatímní charakter. V Ústavě 9. května byly NV definovány jako „nositelé a vykonavatelé státní moci v obcích, okresích a krajích“ a jejich existence byla právně zakotvena jako nedílná

součástí státního zřízení ČSR. Zcela novým prvkem bylo zavedení principu volitelnosti NV; do té doby byli jejich členové jmenováni příslušným ONV na návrh Národní fronty.

Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení, byl od 1. ledna 1949 zřízen kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Svobodka. Zároveň byla vládním nařízením č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů v českých zemích, provedena územní reorganizace okresů. Od 1. února 1949 byla obec součástí nově vymezeného okresu Tachov.

V souvislosti s realizací zákona č. 268/1949 Sb., o matrikách, byla v jednotlivých okresech Plzeňského kraje určena sídla matričních obvodů a stanoven jejich územní rozsah. Obec Svobodka spadala od 1. ledna 1950 do matričního obvodu Lučina. Po územních změnách v roce 1960, kdy došlo také k novému uspořádání matričních obvodů v okrese Tachov, obec Svobodka sloučená s účinností od 1. července 1960 s obcí Lučina, náležela do matričního obvodu Tachov.

Reorganizace MNV ve Svobodce proběhla podle § 27 odst. 1, vládního nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů. MAV NF bylo navrženo 15 členů MNV: Josef Dvořák, Josef Jelínek, Josef Krajíček, Jan Flaška, Antonín Zíka, Josef Peřka, Karel Čížinský, Marie Policová, Bohumila Hudousková, Jaroslav Heřmánek, Vojtěch Janča, Jan Píč, Václav Chochola, František Andrlé, Jaroslav Biňovec. Na ustavující schůzi konané dne 31. května 1950 byl předsedou MNV zvolen Josef Dvořák, místopředsedou Josef Jelínek, finančním referentem Josef Krajíček, vyživovacím referentem Antonín Zíka, školským referentem Jan Flaška. Dále byly ustaveny jednotlivé komise: finanční (předseda Josef Krajíček), zemědělská (předseda František Andrlé), mimořádná vyživovací (předseda Jan Píč), osvětová (předseda Jaroslav Heřmánek).

Vládním nařízením č. 119/1951 Sb., o tajemnicích místních národních výborů, byla upravena působnost tajemníků MNV jako jejich plně uvolněných funkcionářů; ustanovit a odvolat je mohlo plénum na návrh ONV. Tajemník byl výkonným orgánem MNV a za svou činnost odpovídal jeho předsedovi a radě, řídil se jejich pokyny a současně byl odpovědný radě, předsedovi a tajemníkovi nadřízeného ONV, kteří rovněž usměrňovali jeho práci. Zúčastňoval se všech schůzí pléna a rady a působil také jako politický a odborný poradce i pomocník MNV, a to zejména v oboru zemědělské výroby; podrobnější popis jeho působnosti je uveden v ustanoveních písm. a) – f) odst. 1 § 3 výše uvedeného vládního nařízení. Funkci tajemníka ve Svobodce vykonával od června 1952 Bohumil Koranda. Okresní národní výbor v Tachově svým usnesením ze dne 11. září 1953 rozhodl o reorganizaci obvodů místních tajemníků v okrese Tachov v rámci úspornosti ve veřejné správě. S účinností od 1. října 1953 byl pověřen funkcí tajemníka Jaroslav Křepinský současně pro obce Svobodka a Lučina.

Dne 15. listopadu 1951 došlo k odstoupení 6 členů MNV včetně předsedy Josefa Dvořáka. Novým předsedou MNV byl navržen dosavadní člen Tomáš Roubal (předtím ale v seznámení funkcionářů nefiguroval), místopředsedou a zemědělským referentem Ludvík Biňovec, finančním referentem Václav Chochola. Nově navržené a schválené členové MNV byli: Zíková (zásobovací referentka), Emilie Jančová (školská referentka), Václav Koblre, Antonín Veselý, Jan Píč, Václav Vanický, Josef Polic, Alois Marek, Jan Záhorský a Blažena Zajíčková. Jak vyplývá z protokolu o předání a převzetí úřední agendy ze dne 4. ledna 1952 (inv. č. 9), byly v té době vedeny účetní knihy, uzávěrky a rozpočty za roky 1945-1952, podací protokoly, kniha protokolů a mnoho spisové agendy. V červnu 1952 byl zvolen výbor žen s předsedkyní R. Koblrovou, ale i v následujících letech téměř nefungoval.

Do existence národních výborů pak významně zasáhl až ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a na něj navazující zákony a vládní nařízení č. 13/1954 Sb., o národních výborech, č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, č. 16/1954 Sb., o změnách územních obvodů některých národních výborů a č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Dosavadní struktura národních výborů zůstala těmito normami v podstatě nedotčena, pouze v sídlech krajských národních výborů vznikly městské národní výbory. Poměrně zásadně však byla změněna vnitřní organizace větších národních výborů (obce nad 6000 obyvatel) zrušením referentského systému, jehož místo zaujaly jednotlivé odbory národních výborů, v jejichž čele již nestáli členové rady, nýbrž úředníci.

Podle § 3, odst. 5 zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech, se volil do místních národních výborů 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce. V obcích do 900 obyvatel se volilo 9 členů. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně jedenkrát za měsíc (§10). Rada národního výboru se skládala z předsedy NV, jeho náměstka, popř. náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady byli voleni národním výborem na jeho prvním zasedání. Národní výbor mohl svou radu i její jednotlivé členy kdykoli odvolat.

Podle zákona č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, byly 16. května 1954 uskutečněny první volby členů národních výborů všemi občany, majícími volební právo. Volební období bylo stanoveno na tři roky.

Do voleb v květnu 1954 bylo navrženo 9 členů MNV (v té době žilo v obci 122 obyvatel): Václav Chochola, František Klečka, Jan Vadlejch, Antonín Zíka, Jan Záhorský, Jaroslav Biňovec, Vojtěch Janča, František Filipák, Jaroslav Heřmánek. Jak vyplývá ze zápisů o hlasování a sčítání hlasů, byli všichni kandidáti zvoleni. Na ustavující schůzi nově zvoleného MNV konané dne 24. května 1954, byl předsedou zvolen Václav Chochola, tajemníkem František Klečka a třetím členem rady Jaroslav Heřmánek. Následovala volba jednotlivých komisí – zemědělské s předsedou V. Jančou, finanční s předsedou A. Zíkou, osvětové s předsedou F. Filipákem. Účetní evidenci a pokladní službu obstarával A. Zíka, který od 1. dubna 1955 zastával funkci tajemníka místo F. Klečky.

Ze zápisů z provedených revizí u MNV ve Svobodce kontrolním odborem ONV v Tachově bylo zjištěno, že činnost MNV a stálých komisí byla nedostačující, funkcionáři neplnili správně svoje úkoly a tím porušovali tehdy platné zákony a nařízení. Vzhledem k absenci písemností nelze přesně zjistit jaké funkce jednotliví členové zastávali. Pouze z torza zápisů ze schůzí MNV, které se zachovaly v archivním fondu ONV Tachov vyplývá, že v obci byly neutěšené poměry, nikdo neměl zájem pracovat v MNV a docházelo neustále ke střídání členů MNV. To ostatně vyplývá i ze zprávy o činnosti MNV (inv. č. 9).

Dne 22. ledna 1956 se konaly doplňovací volby do MNV, při kterých byli zvoleni Josef Peřka a Bohumila Hudousková (není ale jasné za koho byli zvoleni).

Následující volby se konaly dne 19. května 1957 v souladu se zákonem č. 11/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o volbách do národních výborů. Tímto zákonem byl pozměněn a doplněn zákon č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, jehož úplné znění bylo vyhlášeno ministrem spravedlnosti dne 16. března 1957 vyhláškou č. 12/1957 Sb., o úplném znění zákona o volbách do národních výborů.

Do voleb v roce 1957 bylo navrženo 9 členů MNV: Václav Chochola, Miroslav Fencel, Antonín Zíka, František Filipák, Josef Peřka, Jan Vadlejch, Miroslav Štěch, Bohumila Hudousková, Marie Koblřová. Jak vyplývá ze zápisů o hlasování a sčítání hlasů, byli opět

všichni kandidáti zvoleni. Na ustavující schůzi nově zvoleného MNV konané v květnu 1957, byl předsedou zvolen opět Václav Chochola, tajemníkem Miroslav Fencel. Finanční agendu obce vedl Antonín Zíka. Tajemník M. Fencel ve funkci působil do února 1959, poté ho vystřídal ve funkci A. Zíka.

V roce 1958 a 1959 došlo k dalším doplňovacím volbám do MNV a ke změně funkcionářů. Předsedou MNV byl zvolen Václav Štěch a tajemníkem Josef Mařík, kteří ve funkcích působili až do zániku MNV ve Svobodce v roce 1960.

Členové MNV se zabývali především rozvojem zemědělské výroby, plněním povinných dodávek, zvelebováním obce a výstavbou. Většinu práce MNV ale zajišťovali pouze předseda a tajemník, spousta úkolů a nařízení nebyla dodržována a kontrolní orgány ONV poukazovaly na četné nedostatky.

S účinností od 1. července 1960 došlo na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, k reorganizaci okresu Tachov, do něhož byly zahrnuty nejen obce stávajícího okresu Tachov, ale i část obcí náležejících dosud pod správu ONV Stříbro, ONV Mariánské Lázně a ONV Horšovský Týn. Zároveň došlo k reorganizaci krajů a sloučením Plzeňského a Karlovarského kraje vznikl kraj Západočeský.

V březnu 1960 se začala projednávat otázka sloučení obce Svobodka s obcí Lučina. Většina obyvatel s tímto návrhem souhlasila. K definitivnímu zániku MNV ve Svobodce došlo sloučením obce Svobodka s obcí Lučina s účinností od 1. července 1960 v souvislosti s územní reorganizací okresu Tachov, provedené na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Toto sloučení však nebylo konečné, neboť při dalších územních změnách bylo v listopadu 1963 navrženo odloučení části obce Svobodka od obce Lučina a přiřazení k obci Halže. Ke sloučení s obcí Halže došlo s účinností od 1. ledna 1964. Tento stav platí doposud.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Písemnosti původce byly patrně uloženy od počátku existence MNV v budově čp. 56, resp. u jednotlivých funkcionářů. Z dochovaných archiválií není vůbec zřejmé podle jakého systému byly ukládány písemnosti MNV. Lze usuzovat, že praxe byla stejná jako u srovnatelných MNV, u nichž rovněž nefungovala spisová služba ani žádný systém ukládání dokumentů. Na některých spisech bylo uváděno pouze číslo jednací a rok.

První kontakt MNV stran spisové služby proběhl již v roce 1953. Tehdy se na MNV dostavil zástupce ONV v Tachově JUDr. Václav Tichý ke skartaci spisů. Podle dochovaného zápisu byly prohlédnuty spisy od roku 1945 a z nich byly vybrány ty, které měly zůstat uloženy ve spisovně MNV. Mělo se jednat především o spisy finančního rázu (pokladní deníky, uzávěrky, rozpočty a hlavní knihy), dále protokol ze schůzí pléna a rady MNV a „jiné důležité dokumenty týkající se správy a majetku MNV“. Tajemníkovi MNV J. Křepinskému bylo zároveň uloženo, aby vybrané úřední spisy „roztřídil a zařadil do příslušných pořadačů podle odvětví“. Zároveň je v zápise uvedeno, že velká část spisů shořela při požáru domu tehdejšího předsedy MNV J. Dvořáka, který měl obecní agendu uloženou doma. Do stoupy bylo vyřazeno cca 40 kg nepotřebných spisů (oběžníky, jednoduchá administrativní korespondence a jiné nepotřebné publikace).

K další prohlídce spisů MNV ve Svobodce došlo 29. března 1958 již za účasti okresního archiváře Aloise Zbořila. Hned v úvodu zápisu bylo konstatováno, že spisy „z roku

do 1950“, evidenční karty odsunutých Němců (dnes inv. č. 15), další blíže neurčené spisy a 7 razítek okresní archivář odebral pro archiv. Vyskartováno bylo 30 kg nespecifikovaných spisů bez archivní hodnoty. Vedle těchto kusůch informací zápis obsahuje ještě další týkající se vedení běžné agendy. Ta byla zakládána do fasciкулů (patrně pouze podle let) a podací deník byl veden pouze do roku 1957. Přestože se okresní archivář do obce dostavil v březnu dalšího roku, nebyl v podacím deníku zaevidován doposud jediný dokument. Nový tajemník MNV Miroslav Fencel přislíbil, že došlé spisy řádně zapíše zpětně, což učinil (viz podací protokol inv. č. 6). Rovněž bylo konstatováno, že v té době stále nezvěstná německá kronika patrně shořela při požáru obce a nová česká nebyla vůbec vedena. Archivář sice její zavedení doporučil, ale zřejmě se tak s ohledem na brzký zánik národního výboru v obci již nestalo. Vybrané archiválie byly patrně ihned přivezeny okresním archivářem do Tachova a zaevidovány na EL JAF (přírůstek č. 63 ze dne 29. března 1958). Konkrétně se jednalo o 1 karton z let 1945-1950. Razítka na EL JAF zanesena nebyla, ostatně ve starých formulářích pro ně nebyl žádný oddíl. Jejich otisky jsou přílohou zápisu o provedené prohlídce spisovny MNV uloženém ve spisu o fondu. Do dnešních dnů se ovšem převzatá razítka nedochovala.

Do zrušení MNV již žádná další prohlídka spisů provedena nebyla a rovněž není ani známo, co se stalo s písemnostmi při zrušení. Část jich jistě byla předána nástupnickému MNV Lučina, resp. MNV Halže (viz níže). Zbytek byl patrně ponechán svému osudu či rovnou zlikvidován, ale nebyl o tom učiněn žádný záznam.

K dalšímu řádnému přírůstku došlo až v roce 1976 na základě skartace provedené u MNV Halže (přírůstek č. 181 ze dne 1. října 1976). Jednalo se o písemnosti ze skartace MNV Halže, která byla zahájena v roce 1975. K přejímce do archivu ale došlo až později. Vedle archiválií z Halže byl převzat 1 karton spisů MNV Svobodka z let 1957-1960. Přestože oficiálně byl převzatý pouze 1 karton, na EL JAF byly provedeny značné změny. Nově na něm byly evidovány 2 úřední knihy z let 1945-1950, 1 karton z let 1957-1960, 2 fascikly z let 1945-1957 a 2 balíky z let 1945-1957. Na základě čeho byl EL JAF takto vyplněn, dnes není možné zjistit. Archiválie však při skartaci v letech 1975-1976 nebyly odděleny důsledně, protože v rámci inventarizace byly mezi archiváliemi převzatými z MNV Halže v roce 1976, nalezeny ještě další náležející provenienčně do archivního fondu MNV Svobodka (viz III. kapitola).

Při revizi fondů, která byla v případě MNV Svobodka provedena 22. března 2001, fond obsahoval 9 kartonů, 1 podací protokol a 3 razítka z let 1945-1960. Tento stav byl potvrzen i následnou generální inventurou. Výrazný nárůst počtu kartonů je dán dodatečným zaevidováním projektové dokumentace k výstavbě úpravny vody ve Svobodce (rovněž viz III. kapitola). Razítka, která jsou dnes součástí fondu, archiv převzal neznámo kdy, patrně po zrušení MNV ve Svobodce.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Před zahájením inventarizace byl archivní fond MNV Svobodka tvořen 1 podacím protokolem, 3 razítky a 9 kartony (ve kterých se však nacházely i další úřední knihy) z let 1945-1960. Celková metráž činila 1,20 bm.

Při inventarizaci archivního fondu byly také prověřeny archiválie nástupnických MNV Lučina, resp. MNV Milíře a MNV Halže. V archivním fondu MNV Halže byly nalezeny následující archiválie týkající se MNV Svobodka: 1 podací protokol z let 1957-1960 (z

kartonu bez čísla), 1 pokladní kniha z let 1958-1960 (z kartonu č. 2/76), spisy týkající se voleb z let 1954-1960 (z kartonu č. 3A/76), pozemnostní archy, evidenční listy o plochách kultur a vložky k evidenčním listům z let 1954-1958 (celý karton č. 4A/76). Ve fondu MNV Halže tak došlo pouze k úbytku 1 kartonu o celkové metrži 0,12 bm.

V šesti kartonech je uložena projektová dokumentace týkající se výstavby úpravny vody ve Svobodce z let 1981-1985. Na základě správně určené datace byly tyto archiválie přesunuty do archivního fondu MNV Halže (6 kartonů o celkové metrži 0,7 bm).

Při inventarizaci byly nalezeny rovněž katastrální mapy obce převzaté v roce 1976 z MNV Halže. Do starší mapy z roku 1838 byly dodatečně vyznačovány příděly a do novodobé kopie katastrální mapy z roku 1894 bylo zaznamenáno sloučení parcel provedené po roce 1945. Proto byly obě mapy ponechány ve fondu MNV Svobodka a obě (inv. č. 35-36) tvoří priora celého fondu. Mimo to je v archivním fondu dochován plán přestavby stodoly u čp. 5 ve Svobodce z roku 1940 (inv. č. 37). Tento plán s archiváliemi MNV nijak nesouvisí, ale je jediným torzem písemností obecního úřadu ve Svobodce fungujícího do roku 1945, proto byl zařazen do archivního fondu MNV Svobodka.

V archivním fondu MNV Svobodka bylo provedeno vyřazení archiválií z evidencí NAD z důvodu přehodnocení významu (Protokol o vyřazení archiválií z evidencí NAD z důvodu přehodnocení významu č. j. SOAP/090-0490/2011 z 27. 10. 2011 a schválený č. j. SOAP/008-0405/2012 z 11. 7. 2012), při němž byly vyřazeny: účetní doklady (podací listky, stvrzenky, převodní poukázky, dodací listy, výplatní listiny, faktury, bankovní výpisy, příjmové doklady) z let 1950-1960 a 3 razítka z let [1946]-[1960] v celkovém rozsahu 0,15 bm.

Konečná metrž archivního fondu po přeřazení archiválií do archivního fondu MNV Halže a vyřazení archiválií z evidencí NAD z důvodu přehodnocení významu činí 0,40 bm. V současnosti je archivní fond MNV Svobodka tvořen 4 úředními knihami, 2 podacími protokoly, 2 kartony, 2 mapami a 1 technickým výkresem.

Archivní fond byl uspořádán podle Návrhu metodického návodu pro uspořádání a inventarizaci archivních fondů místních národních výborů vydaného Archivní správou Ministerstva vnitra ČR a doplněn podle Metodického pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni č. j. SOAP/006-3120/2007. Formální zpracování bylo provedeno dle Metodického pokynu ředitele SOAP v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010.

Archivní fond MNV Svobodka náleží mezi torzovitě dochované fondy místních národních výborů rušených v roce 1960. Ve fondu chybí zápisy ze schůzí, podací protokoly do roku 1954, většina účetních knih a spisového materiálu. Není známo, že by se nějaké dokumenty MNV Svobodka nacházely ve spisovně nynějšího Obecního úřadu Halže.

Fyzický stav archivního fondu je dobrý, pouze podací protokol (inv. č. 5) a obě mapy (inv. č. 35-36) jsou poškozené (trhliny, poškození prachem, plísněmi a vodou).

Jazykem archivního fondu je čeština a němčina (inv. č. 35-37).

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond MNV Svobodka je sice torzovitě dochován, přesto je možné upozornit na některé zajímavé archiválie. Pro poválečné změny ve složení obyvatelstva obce jsou důležité evidenční listky odsunutých Němců (inv. č. 15), či ojediněle dochované hlášení o situaci v obci z roku 1945 (inv. č. 9).

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond MNV Svobodka uspořádala a archivní pomůcku sestavila Jana Zímová v říjnu-listopadu 2011 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 8. srpna 2013

Jana Zímová

Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

Státní okresní archiv Tachov

Archivní fondy:

- Okresní národní výbor Tachov, sign. I/21/ F 1, Obecní záležitosti jednotlivých obcí 1945-1952 (Frauenreith-Svobodka)
- Okresní národní výbor Tachov, sign. I/21, Seznamy členů MSK MNV 1945-1947
- Okresní národní výbor Tachov, sign. I/21, Evidenční lístky členů MSK/MNV 1946-1949 (Svobodka)
- Okresní národní výbor Tachov, sign. 53, Zápisy z porady vedoucích oddělení ONV, seznamy tajemníků 1953-1954
- Okresní národní výbor Tachov, sign. 129 Zápisy z revizí zrušených MNV obce R – V, 1956-1961
- Okresní národní výbor Tachov, sign. 603, Zprávy o volbách do MNV 1954
- Okresní národní výbor Tachov, sign. 603, Volby do MNV, ONV, KNV, obce B – Ž, 1954-1956
- Okresní národní výbor Tachov, sign. 603, Konečné výsledky voleb do MNV, obce K – V, 1957
- Okresní národní výbor Tachov, sign. 604/1 Slučování obcí a změny hranic obcí 1952-1989

Prameny tištěné

- Sbírka zákonů republiky Československé – ročníky 1949, 1950*
- Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročníky 1945, 1948*
- Sbírka zákonů Československé socialistické republiky – ročník 1960*
- Seznam matričních obvodů v českých krajích.* Praha : Ministerstvo vnitra, 1950
- Úřední list republiky Československé – ročník 1945, 1952, 1955*
- Volby do ústavodárného Národního shromáždění dne 26. května 1946, část II. Volební výsledky podle obcí, sešit 2. Volební kraj V – VII Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, in: Zprávy Státního úřadu statistického, řada B, číslo 4 – 6, ročník XXVII. (1946) číslo 26 – 28*

II. Literatura

- HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost.* Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk

AP – archivní pomůcka
bm – běžný metr
CO – civilní obrana
č. j. – číslo jednací
čp. – číslo popisné
ČSPO – Československý svaz požární ochrany
ČSR – Československá republika
ČSSS – Československé státní statky
EL JAF – evidenční list Jednotného archivního fondu
EL NAD – evidenční list Národního archivního dědictví
evid. – evidenční
inv. č. – inventární číslo
JEP – jednotná evidence půdy
JZD – jednotné zemědělské družstvo
kart. – karton
KNV – krajský národní výbor
MAV NF – místní akční výbor Národní fronty
MNV – místní národní výbor
MSK – místní správní komise
NS – národní shromáždění
NV – národní výbor
OAV NF – okresní akční výbor Národní fronty
odst. – odstavec
ONV – okresní národní výbor
OSK – okresní správní komise
sign. – signatura
SOAP – Státní oblastní archiv v Plzni
ÚNS – Ústavodárné národní shromáždění

Příloha č. 2: Předsedové MSK a MNV ve Svobodce v letech 1946-1960

jméno předsedy	ve funkci od	ve funkci do
Václav Kobrdle	31. 01. 1946 (MSK)	07. 03. 1946
Jaromír Suchánek	07. 03. 1946 (MSK)	23. 05. 1946
Josef Dvořák	27. 06. 1946 (MNV)	15. 11. 1951
Tomáš Roubal	15. 11. 1951	květen 1954
Václav Chochola	24. 05. 1954	1959
Václav Štěch	1959	30. 06. 1960

Inventární seznam

Úřad národního výboru**I. Úřední knihy****A. Účetní knihy**

1	Hlavní kniha	1948	ukn 1
2	Pokladní kniha příjmů	1947-1948	ukn 2
3	Pokladní kniha výdajů	1947-1948	ukn 3
4	Pokladní kniha	1958-1960	ukn 4

II. Spisový materiál**A. Registraturní pomůcky**

5	Podací protokol 08. 01. 1955-27. 09. 1957	1955-1957	ppr 1
6	Podací protokol 01. 02. 1957-03. 06. 1960	1957-1960	ppr 2

B. Spisy**Statutární záležitosti organizace**

7	Hlášení o výsledku provedené veřejné schůze týkající se přičlenění k obci Lučina	1960	kar 1
---	--	------	-------

Volby

8	Seznamy voličů, volby do MNV včetně veřejné schůze po volbě, ONV, KNV, NS, doplňovací volby do MNV, kandidátní listiny, zápisy o hlasování a sčítání hlasů, vyhlášky	1954-1960	kar 1
---	--	-----------	-------

Organizace činnosti národního výboru

9	Hlášení pro OSK o všeobecné situaci v obci, protokol o předání a převzetí úřadu MNV, zpráva o činnosti MNV, plány práce komise finanční, kulturní, zemědělské, bezpečnostní a trestní a výboru žen, závazky občanů a celoobecní, vyhodnocení soutěžních hledisek MNV a zprávy o plnění, rezoluce občanů, hlášení pro ONV	1945-1960	kar 1
---	--	-----------	-------

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
Funkcionáři			
10	Žádost M. Fencla o uvolnění z funkce tajemníka, zápis o předání funkce tajemníka A. Zíkoví, posudek na tajemníka J. Maříka	1959-1960	kar 1
Bezpečnost, ochrana veřejného pořádku			
11	Šetření přestupků, trestní oznámení a nálezy, zprávy o pověsti	1958-1960	kar 1
Požární ochrana			
12	Uzavření patronátní smlouvy mezi zástupci místní jednoty ČSPO a ČSSS ve Svobodce, hlášení o provedené kontrole požární komise	1958-1960	kar 1
Vojenské záležitosti, civilní obrana			
13	Soupis osob pro CO ve Svobodce, povolávací rozkazy pro vojáky v záloze a brance, jmenný seznam vojáků v záloze	1952-1960	kar 1
Evidence obyvatelstva			
14	Potvrzení o pobytech občanů, hlášení o počtu mužů, žen a dětí v obci, posudky	1957-1960	kar 1
15	Odsun Němců (evidenční lístky odsunutých Němců (A – Z))	[1945]-[1946]	kar 1
Matriční záležitosti			
16	Návrh na změnu matrikářky, povolení změny příjmení	1957-1958	kar 1
Evidence a správa majetku			
17	Výměr na přidělení bytu, seznam obydlených a neobydlených domů, demolice, žádosti o přidělení domů, převody nemovitostí, pronájmy, prodeje, rozhodnutí o stanovení nájmu z domu, dědické záležitosti, nesouhlas k přestěhování z obce	1955-1960	kar 1

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
Finanční hospodaření			
18	Návrhy na rozpočty MNV, návrh finančního plánu na rok 1959-1960	1957-1958	kar 1
Místní daně a poplatky			
19	Plán místních poplatků, nařízení o vybírání daní a poplatků	1956-1958	kar 1
Výstavba			
20	Žádost o provedení generální opravy veřejného osvětlení, zamítnutí žádosti o demolici, vyjádření k opravě domku čp. 47	1957-1960	kar 1
Obchod			
21	Zásobování obce, zamítnutí žádosti o otevření hostince v obci, nájemní smlouva na pronájem prodejny a pohostinství	1957-1960	kar 1
Zemědělství			
22	Zemědělské družstevnictví – JZD ve Svobodce (potvrzení o osobách pracujících v JZD)	1960	kar 1
Zemědělská výroba			
23	Zemědělská statistika (sběrné listy osob trvale činných a pomáhajících v zemědělství, soupisy ploch kultur a osevu, sběrné listy a obecní přehledy o plochách osevu, soupisy ovocných stromů a keřů)	1948-1960	kar 1
24	Živočišná a rostlinná výroba (plány práce, seznam zemědělců v obci Svobodka)	1957-1960	kar 1
25	Veterinární opatření	1957-1960	kar 1
Zemědělská půda			
26	Osídlování a přidělová řízení, vyúčtování přidělců, pronájmy, převody a prodej pozemků, protokol o zakládání JEP v obci, evidenční listy, pozemkové úpravy půdy, dohoda o provedení geologického průzkumu půdy	1947-1960	kar 2

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
27	Pozemnostní archy vyhotovené v souvislosti s výměnou pozemků jednotlivým soukromým zemědělcům	1955-1957	kar 2
Povinné dodávky a výkup zemědělských produktů			
28	Předpisy, plány a seznamy povinných dodávek, výkazy o plnění dodávkových úkolů	1947-1960	kar 2
Vodní hospodářství			
29	Výsledek o pitné vodě ve veřejných studních	1958	kar 2
Ochrana životního prostředí			
30	Rozpisy plánů sběru odpadových surovin	1957-1958	kar 2
Zdravotnictví			
31	Očkování proti záškrtu, tuberkulóze a dětské obrně, povinné rentgenologické vyšetření obyvatel, organizace zdravotní péče obyvatelstva	1957-1960	kar 2
Sociální péče			
32	Navržení A. Veselého na důvěrníka péče o mládež, individuální sociální péče	1958-1960	kar 2
Školství			
33	Zápis dětí do školy, žádost o zřízení zemědělského dětského útulku v obci	1957-1960	kar 2
Kultura			
34	Kulturní a osvětová činnost v obci	1957-1960	kar 2

III. Ostatní materiál**Mapy, plány a grafické listy**

35	Katastrální mapa obce Svobodka
Frauenrieth in Böhmen Pilsner Kreis
Bezirk Tachau 1838, Lith. Horrack 1842,
litografie, kolorováno, papír nalepený
na plátno, 3 listy
1. list 77 x 61 cm
2. list 77 x 60 cm
3. list 63 x 38 cm	(1838)
[1955]-[1957]	map 1
36	Kopie katastrální mapy z roku 1894
papír, kopie použita pro zakreslení
sloučených parcel, 2 listy (chybí mapový
list č. 2)
1. list 83,3 x 66,5 cm
2. list 72 x 47,5 cm	[1950]-[1958]	map 2
37	Plán přestavby stodoly u čp. 5 ve Svobodce
Baumeister Hans Steiner, Tachov 1058,
47 x 34 cm, 1 : 100, 1 : 1000, perokresba
(kolorováno), papír, list	(1940)	tvý 1

Název archivní pomůcky (archivního fondu):	Místní národní výbor Svobodka
Značka archivního fondu:	MNV Svobodka
Časový rozsah:	(1838) 1945-1960
Počet evidenčních jednotek:	11 (4 úřední knihy, 2 podací protokoly, 2 kartony, 2 mapy, 1 technický výkres)
Počet inventárních jednotek:	37
Rozsah v bm:	0,40
Stav ke dni:	8. srpna 2013
Zpracovatelka archivního fondu:	Jana Zímová
Zpracovatelka archivní pomůcky:	Jana Zímová
Počet stran:	20
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl dne 08.08.2013 čj. SOAP/090-0319/2013